

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár
 egy negyedévre 1 fnt 25 kr., félévre 2 fnt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 I. tized 265. szám, órv. Fried József né urnó házában, horá a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket
 és nyitférti közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Telepítési ügy.

Szentes, 1890. jan. 30.

Tíz-tizenkét éve annak, hogy hazánkban a telepítési ügy szőnyegben van.

Az a körülmény, hogy csángó testvéreink, a távol Bukovinában, a legnagyobb nyomorral küzdve, utolsó kincsüket: magyar voltikat is veszendőnek látták ha tovább is ott maradnak elszigetelve, beekelve az idegen nemzetiség fiai közé, azon a szegény, kiélt földön, mely birtokosát alig az éhhaláltól képes megóvni — fölajdulni készítették őket és ez a jajszó, mint vízbefulló kétségbeesett segélykiáltása hatott el hozzánk, hogy visszhangra lelve jobbjaink szívében, megérlelje a csángó testvérek hazatelepítésének magyar nemzeti eszméjét.

Nagy arányú mozgalom indult meg e célből hazaszerte. A legkiválóbb társadalmi tényezők, a kormány támogatásával vették kezükbe a telepítés ügyét s a kincstár, melynek a délvidéken: Bács-, Torontál-, Temes- és Krassó-Szörénymegyékben óriási területű fekvőségei vannak, örömmel ragadta meg az alkalmat arra nézve, hogy a csángók szívós, magyar fuját, mely évszázadokon át is képes volt, a messze idegenben, nemzetiségi és faji jellegét egész tiszta hamisítatlan mivoltában megőrizni, odatelepítse és ezzel őket, az ott lakó különféle nemzetiségek közé ékelve, mintegy a magyar állameszme és nyelv harcosaivá avassa.

Maga a hazatelepítés története sokkal ismertebb, sem hogy itt bővebben foglalkozzunk vele.

Tudjuk, milyen lelkesedéssel fogadtuk hazatérő véreinket, kiknek egy része, telepítési útjában nálunk is megfordult s tudjuk azt is, hogy ez a telepítés részben milyen kudarcot vallott és hogy keltek ismét vándorútra a Pancsova vidékére telepítők, szapárfalviak stb. hogy teljesen koldusbotra jutva, hagyják itt a Kanadának hitt Tiszaduna közt és visszatérjenek bérees Bukovinába.

Az így visszavándorlók egy része, hazaútjában Kurticson és Arad tájékn akadát meg. Ott kapott munkát és ott is települt meg, úgy hogy lassan-lassan e vidéken egész kis csángótelepek képződtek, minden államszegély és társadalmi tényező nélkül is.

És azóta a telepítés ügye soba sem került le a napirendről.

Felátotta a fejét hol itt, hol ott, mint csángó vagy székely telepítés, mert kétségtelenül hazafias tény: az idegen nemzetiségek közé magyar falvakat ékelni oly vidékekről, hol a magyarság részben

a lakosok túlszáma, részben pedig mostoha talajviszonyok folytán megélni képtelen és csak nyomorral küzd.

A kincstár ma is nagy tényező e telepítéseknel. Óriási földbirtokait, erdőségeit így véli legjobban értékesíthetni, összekötve a saját előnyét a magyar nemzetiségi politikával, melynek célja: a magyar nyelv terjesztése az ország idegen ajku polgárai közt.

S a kincstár ez igyekezete hozta szőnyegre nálunk is, a mult év óta, a telepítés ügyét.

Egy magyar falu telepítéséről van szó, a Temesvár közvetlen közelében fekvő vadászterdei kincstári birtokon s a *telepítési vállalkozó* — mert annak kell neveznünk — *Sima Ferenc*, a „*Szentesi Lap*” szerkesztője.

Magában véve e tény ellen senkinek sem lehet kifogása.

Végre a telepítési vállalkozás épp olyan üzlet lehet, mint minden egyéb vállalat és tisztesség dolgában sem áll hátrább más vállalkozások mögött.

Azonban itt más tényezővel is számolnunk kell.

Ha *Sima Ferenc*, mint *telepítési vállalkozó*, ott keresné az új falu telepítvényeseit és onnan iparkodnak azt összehozzanai, ahol — mint már fent is említettük — a kis területen zsufolva élő magyarság ezen fölül még a mostoha talajviszonyok átkával is küzd; ha fáradságot vesz magának, felkeresni e nyomorban élő véreinket, hogy — bibliai mondással élve — kivéssze őket onnan a „szalgasághóból” az „*lyéret földjére*”, úgy kétségtelenül hazafias cselekedetet mivel, amelyért méltán elismerést érdemel.

De a telepítési vállalkozó nem így tesz.

A telepítési díjat könnyű szerrel akarja kiérdemelni, tekintet nélkül arra, hogy ezzel mi kárt tesz egy városnak, a mi városunknak, melyben otthonra lett és amelynek mindazt, amivé lett, amivé bír — első sorban köszönheti.

Innen akarja ő azt a falut telepíteni: *Szentes város lakosságát akarja mintegy kétszáz kisbirtokos családdal apasztani*, ami egyenértékű azzal, hogy ezer munkás kezét vesz el tőlünk; ezer munkás kezét onnan, ahol nyaranta szükiben vagyunk a nélkül is a mezei munkásoknak.

És ez *nemcsak halálanság* a város iránt, mely neki annyi éven át otthonul szolgált, hanem a *legnagyobb mértékben hazafiatlan cselekedet* is.

Egy alkalommal, a mult év őszén, már írtunk erről és hosszabb cikkben fejtegettük, milyen anyagi kárára volna

városunknak, ha ez a telepítési szándék sikerül, melynek haszonszerűsége a titkos rugója.

S ma ismételtetjük azt, amit akkor mondottunk.

Szentes város kisbirtokos osztályából 200 családot elvonni, a legritább bűn; innen telepíteni, ahol a lakosság ma sem képes saját határának földterületét kellően megművelni; innen telepíteni, ahol a föld még ezrek lélekszámát képes volna kellően táplálni: *nem hazafias cselekedet, hanem igenis hazafiatlanság*.

És épp ezért óva intjük polgártársainkat a csábos ígéretektől.

Olybba tűnnek azok fel előttünk, mint a főváros gombamód felszaporodott házassági közvetítőinek mézes szavai.

Hiszzen a telepítési közvetítő is csak olyan üzér, mint a házasságközvetítő.

Első sorban a maga hasznát nézi, azt, hogy neki mit jövedelmez az üzlet.

Hogy azok, akiket telepít, boldogulnak-e majd az új otthonban úgy, mint ahogy az édes szülőföldön boldogultak, hol bölcsőjük ringott, melyben szívük érzése gyökeret vert; vagy hogy az a két összehorrontált emberi lény, a házasságban feltalálja-e a keresett boldogságot: ez a telepítési közvetítőnél egyrészt, a házassági közvetítőnél másrészt, csak másodrangú kérdés, melyre mi azonban, a telepítés kérdésében eleve megfelelhetünk.

Nem boldogulhatnak!

Nem pedig azért, mert az a kisbirtokos, ki 40 frtot képes a telepítvényen holdanként előre kifizetni és ezenfölül 20 éven át magát évi 16 frt tőke és kamat törlesztésére kötelezi — ha itthon nem boldogult, ezen a földön, melynek minden rögét ismeri, ha innen elvágycokzik, ahol kenyéret kiskorától ette: az idegenben, az ismeretlen földön, idegen ajku nép közt még kevésbé fog boldogulni.

Igen, akit a kényszer hajt az idegenbe, aki szülőföldjén nem találta meg a megélhetés feltételeit és akit a nyomor megedett — az aklimatizálódni fog ott hamar és ilyenekhez menjen a telepítési közvetítő, mert hiszen — fájdalom — sok ilyen magyar vidék van. Ott fáradozzon, hogy egy falura való magyar családot megment a nyomortól, kihoz a jóléthez.

De a mi városunk kisbirtokos osztályát hagyja békén. Ne zavarja ki nyugalmából, ne csalátsa el a rögötől, mely eddig bőven táplálta, mert — ismételjük — ezzel *nem hazafias cselekedetet mivel, hanem bünt követ el*.

Sajátságos jogfogalmak. Talán sehol a világon nincsenek olyan sajátosságos jogfogalmak, mint nálunk. És különös, hogy e fogalmak épp a város hivatalnokai közt kapnak lábra, a legvisszább helyzeteket teremtve, melyek létezhetnek. Nézzük e fogalmakat esetenként: — A város képvisellete egy II. aljegyzői állás szervezését látja szükségesnek, ezt közgyűlésileg el is határozta és a tanács az idevonatkozó pályázatot ki is írja. Ekkor előáll az eddig egyedüli aljegyző, és azt mondja: „Megapellálok a határozatot. Mert a képviselőtestület a jegyzők jog- és hatáskörét is újra körvonalazta és ez remélve sérelmes. Én eddig egyedüli aljegyző voltam, mint ilyen — az ezen állással járó összes mellékjövodelemeket húztam — s a képviselőtestületnek, amely engem állásomra élet-hossziglan megválasztott, nincs joga most engem e mellékjövodelemtől megfosztani.“ És ahogy mondja, úgy is tesz: apellál és amíg az az apellátja el nem dől, a város kénytelen a II. aljegyzőt — a közigazgatás legnagyobb hátrányára — nélkülözni. A kürt pályázat megsemmisül, a vele járó költségek haszontalanul szakadnak a város nyakába és az apelláló aljegyző tovább húzza a mellékjövodeleimt. — Most ugyanez az eset látszik ismétlődni az egészségügyi szaknál. A város fokozatos és örvedetes fejlődése egy második alorvosi állás szervezését teszi égetően szükségessé. Tanács és közgyűlés nem zárkózik el e szervezés elől és az ügyet véleményadás végett kiadja az egészségügyi bizottságnak. És íme ugyanaz történik, vagy legalább van keletkezésben, ami a II. aljegyzői állásnál történt. A meglévő alorvos magára sérelmesnek találja az újítást, melynek szükséges voltáról pedig épp ő neki kell első sorban áthátva lennie. És ugyanazzal áll elő, amivel az aljegyző, hogy t. i. ez a második alorvosi állás az ő mellékjövodeleimt csonkítaná, amelyek pedig élethossziglan történt megválasztása révén egyedül és kizárólag őt illetik meg. — Hát ez bizony elég furcsa jogfogalom. Mert az az aljegyző, az az alorvos nem cselelje a városnak, de nem is bérlői, kik az állásukkal járó mellékjövodeleimet bérlő bírnák, hanem igenis fix fizetéses hivatalnokok, akikre nézve a mindenkor érvényes szervezeti szabály kötelező erővel bír. — Ez a szervezeti szabály pedig nem egy örök időkre csinált elaborátum, hanem igenis kell, hogy mindig fejlesztessek, időnként revidáltassék és mindenkor a fokozódó és fejlődő követelményekhez idomítottassék át. És abból, hogy az alkalmaztatásuk, megválasztásuk idején érvényben volt szervezeti szabály keretében egy aljegyzői és egy alorvosi állás kielégítette a város idevágó igényeit s hogy e szerint egyedül ők élvezték az ezen állásukkal járó mellékjövodeleimet, meg nem az következik, hogy most már a város az ő kedvtelert örök időkre kénytelen a régi szervezeti szabály mellett megmaradni és azt soha nem alakíthatja át a változott viszonyokhoz, a növekedett követelményekhez; nem az következik, hogy most már új egyenrangú állások szervezése lehetetlen, amíg ők élnek akárhogy megköveteli is azt a város természetes fejlődése, hanem igenis az: hogy a szervezeti szabály — a mai viszonyok és követelmények megfelelően, mindenestre átalakíttassék, a szükségesnek mutatkozó új állások szervezésének, amennyiben pedig

egyívású, már létező állások szaporításáról volna szó, minden egyes hivatalnok működési és jogköre szigorúan és igazságosan körvonalaztassék és a város hivatalnokai első sorban tartsák kötelességüknek, egyéniségüket ez új — és a változott viszonyokhoz megfelelően átdomított keretbe beilleszteni és az új szervezeti szabályt épp oly tiszteletben tartani, mint ahogy egy új törvényt respektálni, minden állampolgár kötelessége. Egy város fejlődését és ahoz képest új, egyívású hivatalok szervezését nem gátolhatják ilyen ferde jogfogalmak és ezekből eredő sértett egyéni érdekek, mert — ezt ismétljük — az aljegyző és alorvos fizetett hivatalnokok, de nem bérlői az állásukkal járó mellékjövodeleimnek, melyek egy részét azonfölül az aljegyző még jótalanul is élvezi.

Üjdonságok.

Szentes, 1890. jan. 30.

— **Személyi hír.** Zsilinszky Mihály főispán, több napi távollét után, a f. hó 29-én reggel hazatért.

Városi közgyűlés. Szentes város képviselőtestülete a mai napon közgyűlést tart, mely alkalommal a főjegyzői állás betöltése iránt is megejtetik a szavazás. Felhívjuk e körülményre a városi képviselők figyelmét azzal, hogy legjobb meggyőződésük szerint ejtsék meg a főjegyző választást, mert ez nem ideig örág, hanem egy egész emberéletre történik és a főjegyzői állás olyan sokoldalú tevékenységet igényel, melynek tökéletesen és úgy megfelelő, hogy az a városnak előnyére, a polgárságnak javára legyen: egy egész ember lankadatlan munkásságát megkívánja. Ne üres frázis legyen hát a mostanában lábrakapott jelszó e választásnál, hanem összpontosuljon a képviselők bizalma csakugyan a jók legjobbjában és ezt válasszák meg.

— **A zóna-rendszer ellensége.** Szinte hihetetlenül hangzik, hogy nagy Magyarországon olyan ember is kerüljön manap, pláne lapszerkesztő, aki ellensége a zónarendszer behozatalának. Pedig kerül. Ma, mikor a külföld szakferiai ide járnak hozzánk, hogy Paross miniszter korszakalkotói újítását a közlekedésügy terén: a zónarendszert tanulmányozzák és az újításnak osztatlan elismeréssel adóznak — elől a „Szentesi Lap” szerkesztője és azt mondja, hogy nem tartja észszerűnek a zóna-rendszer behozatalát a mi vicinális vonalunkon, mert azondja, „ez a vonal konkurrenciánál nélkül áll és nekünk első sorban vasútiunk jövodelemességét kell tekintenünk. Hogy ilyen felfogással soha sem válna be jó vasútiügyi miniszternek, az bizonyos. Hiszen a magyar államvasutak brassói vonala is konkurrenciánál nélkül áll és így — e felfogás mellett — ott is észszerűtlen volt hát a zóna-rendszer behozatala, amely ez ésszerűtlen volt dacára is százezerrel több jövodelemet hoz az államvasútnak mint a régi rendszer hozott. És ami áll nagyban, az áll kicsinyben is. Ha mi a zóna-rendszert a mi vonalunkra behozzuk, míg most 10—15 tanyás gazda használja a vasutat közlekedési eszközül, hogy többé tanyájára kijusson, addig a zóna-rendszer behozatalával, mikor Tökere 10—15 kr. lesz a személyjártó, az ellenében 50 gazda is vasúton fog járni a tanyájára, sőt még a cselédséget is azon járatjára, semhogy lovat beküldözzen Szentesre, vagy onnan ki a tanyára. Avult nézet hát az, mely a zóna ellen küzd és cseppet sem válik előnyére közlekedési érdekeinknek.

— **Bizottsági gyűlés.** A közgyűlés által, a város szervezeti szabályának módosítására kiküldött bizottság a f. hó 28-án tartotta első ülését, melyen a tagok majdnem mind megjelentek. Sarkadi polgármester elnök, előadta, hogy neki szándéka volt ugyan azt indítványozni, miszerint az egész szervezeti szabály több csoportba osztva, ugyanannyi albizottságnak adassék ki tanulmányozás és kidolgozás végett, hogy aztán az így átdolgozott csoportok egy plenáris gyűlésben együtt tárgyalassanak, azonban úgy véli, hogy ez fölösleges, sőt hogy előzetes elvi megállapodásokra sincsen szükség, hanem a bizottság egyenesen a szabályzat újra alakításának munkájához foghat. Szeder János ez ellenében, igen helyesen, felhossa, hogy bizonyos előzetes elvi megállapodások feltétlenül szükségesek. Ő maga mindjárt fel is vet egy elvi jelentőségű indítványt, mely szerint a bizottság a szervezeti szabály módosításánál, előre is elvileg mondja ki: hogy minden egyes hivatalra szigorúan megállapítja a kvalifikációt, továbbá ezzel kapcsolatosan mondja ki azt, hogy a hivatalnokok fizetése javítandó. Aradi Kálmán rendőrkapitány szintén ily elvi jelentőségű indítványt tett. Nevezetesen, cleve kimondatni indítványozta azt, hogy az egyes hivatalfőnökök vezetése alá tartozó hivatalnokok ügyköre is szigorúan körvonalaztatik, mi által megszűnne az a mai gyakorlat, mely mellett az egyes hivatalfőnökök saját kényüdk és belátásuk szerint osztották ki aiantas közegeiknek az ügyeket. Felhossa tovább, hogy — amennyiben az év elején mutatkozó munka sokaság, de betegeség is gátolja egy oly elaborátum előzetes kidolgozásában, mely a rendüregi szervezet újraalakítását célozná, holott ez — a meglévő szervezeti szabály alkotása óta hozott többrendbeli idevágó országos törvény és miniszteri rendelet folytán, égetően szükségessé vált már: ez okból küldjön ki a bizottság a saját kebeléből egy albizottságot, egy új rendüregi szervezet kidolgozása és a plenum elé hozása céljából. — A bizottság először Szeder János indítványa fölött határozott és azt, Sima Ferenc ellenézete dacára, ki csak részben fogadja el a kvalifikáció megállapítását és dacára Balogh János ellenvéleményének, mely szerint csak a fizetésjavítás határozassék el elvileg, a többség Szeder János indítványát fogadta el. Aradi Kálmán indítványai közül az elsőt elejtették, a másodikra nézve pedig határozatba ment, hogy a polgármester az összes szakhivatalok főnökeinek, a szervezeti szabályra vonatkozó véleményét és netalán, határozottan körvonalazott indítványát kérje be és ezeket majdan a kitéendő határidőre, melyen a bizottság ismét összeül, egy expozéban terjessze elő. Ezzel az ülés véget ért.

— **Visszaélés a közgyűlési meghívásoknál.** A községi törvény azt rendel, hogy a közgyűlésre szóló meghívó, a községi képviselét tagjainak, 24 órával a közgyűlés megtartását megelőzően kézbesítendő. Sajátságos módon megy aztán — e törvény alapján — nálunk a közgyűlések egybehívása. A legtöbb esetek közé tartozik, hogy maga a tanács csak 45 órával korábban is egész határozottan tudná: mikor lesz közgyűlés, a képviselők pedig, már t. i. a helyben lakók, szerzerint csakugyan alig 24 órával előbb kapják a meghívót, sőt a távolabb városrészekben lakók, még akkor sem, hanem csak előtte való este. De hát azok, akik nem laknak helyben és nem is képviseltek

magukat más, itt lakó jogi személy által? Az ilyen városi képviselőnek a posta rendesen csak akkor viszi meg a híret annak, hogy Szentes város képviselőtestülete közgyűlést tart, mikor a gyűlés már áll vagy talán szét is oszlott. Türetlen állapotok ezek nálunk. Megsértik a képviselői jogot és arról tanúskodnak, hogy itt nem a törvényisztelet szabja meg a hatóság cselekedeteit, hanem a legerőszakosabb önkény, mely attól nem riad vissza, hogy a városi képviselők távol lakó tagjait képviselői joguk gyakorlásától megfoszssa.

— **Egy takarékpénztár közgyűlése.** A szegvári takarékpénztár a f. hó 26-án tartotta rendes évi közgyűlést, melyen az igazgatóság is újra választottat. Az intézet elnöke legutóbb *Sima Ferencz* volt, ki megválasztásának ígéretet tett arra nézve, hogy Budapesten ötszö pénzt fog az intézetnek szerezni, mely célból utazási költség címen akkor 30 forint fel is vett az intézet pénztárából. Minthogy azonban sem pénzt nem szerzett, sem a felvett utiköltséggel el nem számolt, a közgyűlésen ez iránt megintor-pelláltak, majd az elnökválasztáskor ellenében *Illés Jenő* urad. ispánt választották meg. Alelnök *Bécsi Sándor*, igazgató *Stáhl Ferencz* lett. Megemlítjük még, hogy az intézet, az 50 frosos részvények után 4 ft 15 kr. osztalékot adott a részvényeseknek.

— **Fegyverszünet.** Hadozó nagyhatalmak, mikor a hadi szerepük forradalma egyik-másiktól elpártolt, mielőtt béke jönne létre közöttük, rendszeren fegyverszünetet kérnek. Természetes — hogy nem a győztes az, aki a fegyverszünetet kéri, mit többnyire meg is kap. Ily hadakozó nagyhatalom a mi tisztelt lapunknak a „Szentesi Lap” is. azaz a kölönbözéssel, hogy *Benker, Hanemann* a fegyverszünetet, melyet senki sem kért; tőle. Híjjál kedves kollegá! ez ugyan kényelmes dolog nagyon, hogy először meghurcolja a vármegye képviselőit. Közép. bizottság, főispánját, alispánját, tisztviselőit s aztán nagylelkűkedve fegyverszünetet ad. De az a kérdés: hogy elfogadják-e? E ebben kétkedünk.

— **Egészségügyi dolgok.** Városunk egészségügyi bizottsága a f. hó 27-én délután 3 órákor gyűlést tartott a szervezendő 5-ik orvosi állás tárgyában. Az egészségügyi bizottság egyhangúlag szükségét érzí egy új orvosi állás szervezésének és az iránt javaslatot fog a tanács, illetve a közgyűlés elé terjeszteni. Sőt a gyűlésen az a nemzet is kifejezést nyert, hogy két új orvosi állás szerveztessek és ezek közül egy a külterületre. Végül azonban abban történt megállapodás, hogy egyelőre egy új orvosi állás szervezését hozzak javaslatba. A tanács iskolák orvosi vizsgálatára nézve pedig javasolják, hogy a város egy orvost vagy fix fizetéssel, vagy pedig napi díjjal alkalmazzon, kinek kötelessége volna, havonként egyszer az összes tanács iskolákat végig látogatni és ott a gyermekek vizsgálatát, egészségügyi szempontból, megajteni. Az új orvosi állás rendszeresítése folytán természetesen szükségessé válik minden egyes városi orvos ügykörének szigorú körvonalozása is, mire nézve a bizottság egy szükséges körű bizottságot küldött ki, mely ide vonatkozó munkálatát már legközelebb benyújtja az egészségügyi bizottságnak.

— **Óvoda szünetelés.** Az egészségügyi bizottság véleménye folytán, tekintettel az egészségügyi viszonyok állandó kedvezőtlen voltára, az óvoda február hó végéig szünetelni fog.

— **Kaszinói közgyűlés.** Kaszinóink a f. hó 26-án tartotta évi rendes közgyűlést, melyen a tagok szokottan szép számban vettek részt. A közgyűlésnek semmi nevesebb mozzanata sem volt. A múlt évi zárszámadást és a f. évi költségelőirányzatot tudomásul vették, előbbire a választmányok és a pénztárnokok a felmentvényt mozgatták és aztán a tisztújítást ejtették meg a követ-

kezőkben: Előök: *Kiss Zsigmond*; vál. einök: *Zolnay Károly*; ügyész: *Csató Kálmán*; jegyző: dr. *Mátéffy Ferencz*; pénztárnok: *Garay Imre*; könyvtárnok: *Szabó Lajos*; gazda: *Plesznik Antal*. A választmányi tagok a régiel maradtak szintén, csak az elköltözött dr. *Perel János* helyére lett dr. *Csató Zsigmond* megválasztva.

— **Még is csak zóna.** A Tenyő-kun-szent mártóni vasúti érdekelttség kimondta, hogy vonalán hajlandó a zóna-díjszabást behozni. Minthogy a mi vasútnak ez egyben a tenyőiek elhatározásaitól tette függővé a saját vonalán a zóna behozatalát: most már mi sem gatlója, hogy e vicinális vasút az általános személyportó díjszabásába bevonassék és így rövid idő múlva még is csak zónahatunk mi is.

— **Helyreigazítás.** Lapunk legutóbbi számában írtuk, hogy a vármegyei vasúti bizottság febr. 3-án ülést tart. Az akkor Budapesten időzött főispán, időközki távirati rendelkezése folytán a gyűlés ideje változást szenvedett és így nem febr. 3-án hanem 4-iken tartatik meg.

— **Ez is telepítés.** A telepítés öröge megragadta az egész város közönységét és ma-holnap járványszerűen lép fel, akár az influenza. S a mi Ferencz kitépítene a főispánt a vármegyéjéből (ha tudná); nyugatomba telepítene az alispánt (ha tudná); kitépítette a pártjával a függetlenség párt legkiválóbb tagját Pólyá Ferenczét, a megyebizottsági tagok sorából, mert — mint szellemesen megjegyzé — a nevezett gyanússá vált az által, hogy a „Szentesi és Vidéke” ajánlotta; most meg falut telepítene innen Temes megyébe (ha tudna). Mind e telepítések azonban messze mögötte maradnak annak a telepítési szándéknak, mely az első 48-as népkörben vert gyökereit és amely nem öltöz kevesebet, mint a saját kedves — választmányi által istenített pártelőknek a kiakolbóltását. Elénk figyelemmel kísérjük ezt a nevezett kitépítési mozgalmat, melynek minden mozzanatáról biztos értesüléseink vannak s majd annak idején szób hozzuk azokat amelyek meg a hős bukását. Mert a hősök sorsa a bukás, a tragédiákban épp úgy mint a tragikomédiákban s bizony alapos a reményünk, hogy ezt a telepítési szándékot hamarabb koronázza siker, semmint a temes megyei falu lakói összekelnek.

— **Tisztújító közgyűlés.** A „Szentesi városi ifjak bizottság és segélyező együlete” a f. hó 26-án tartotta tisztújító közgyűlést az egytel helyiségében *Falcsics István* Norbert egyietri elnök lemondott. Ezenek át volt buzgó elnöke az egyesületnek és működését bizonyára soha sem fogják feledni. A tisztújítás a következő eredményreí folyt le. Elnök: *Petrovics Soma* evang. lelkész; alelnök: *Rózsa Zsigmond*; pénztárnok: *Kovács Nagy Antal*; könyvtárnok: *Farkas Antal*; választmányi tagok: *Bajcsy Lajos*, *Szalai István*, *Perel János*, *Kádár József*, *Kovács Lajos*, *Bene István*, *Csillag Armin*, *Solti Ferencz*, *Balázs István*, *Norbert*, *K. Tóth Sándor*. Rendező bizottság tagjai: *Gerecs János*, *Sárdi János*, *Domszói Mihály*, *Dólk József*, *Pető László*, *Szabó Gyula*. Az újonnan választott elnökhöz ezután *Rózsa Zsigmond* alelnök vezetése alatt egy küldöttség ment, hogy vele megválasztását tudassa és az elnöki tiszt elvállalására felkérje. *Petrovics Soma*, megköszönve a nem várt kitüntetést, az elnökséget elfogadta.

— **Halálozás.** Egy derék polgárnő elhalálozásának hírt vettük. *Ozv. Bokor Lajosné*, szül. *Németh Zsuzsanna*, a f. hó 28-án, délután, élte 63-ik évében meghalt. Halálát nagyszámú rokonság siratja s temetése ma délután 2 órákor lesz. Nyugodjék békeben!

— **Farsangi krónika.** A korvós és kerékgyártó ifjak táncvigalma a hét végén, szombaton lesz az első 48-as népkör helyiségében. — A jótékony nőegylet febr. 8-iki táncvigalmára a meghívót már szétküldték. Akik esetlén meghívót nem kaptak, de igényt tartanak rá, forduljanak az iránt *Nyírő László* egyt. titkárhoz. A rendezőség nagy tevékenységet fejt ki a bal sikere érdekében és a közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik iránta, úgy hogy előreláthatólag a vigalom is igazolni fogja a nőegylet bábjának jó híret. Bolepít jegyek a szokott árkúrtól helyen előre válthatók.

Kérelm! Tisztelettel felkérem Szentes város nemesszövetségét, hogy a f. évi február hó 8-án megtartandó nőegyleti táncvigalom alkalmával rendezendő sorsolás sikerét *nyereménytárgyak* beküldése által előmozdítsa és ezáltal a jótékony céjra fordítandó jövedelem emeléséhez hozzájárulni szíveskedjék. A nyereménytárgyak *özv. Czukor Adolfné* úrnőhöz küldendők és hírlapilag fognak nyugtatni. Szentes, 1890. január hó 16-án. *Kiss Zsigmond*, nőegyleti elnök.

Nyilatkozat.

Tekintetes Mátéffy Kálmán úrnak

Szentesen.

Van szerencsem értesíteni arról, hogy megbízásának megfelelően, mai napon délután 5 órákor *Sima Ferencz* urat lakásán felkerestük s tőle fővilágosítást kértünk az iránt: vajjon a Szentesi Lap I. évi január 21-én megjelent számában „Érzelkenkedő tisztviselők” cím alatt megjelent közleményben foglalt azon állítás, mely szerint van egy tisztviselő a megyei tisztviselők közt, a ki a szegvári iparosokat megszarolta, — öntre vonatkozott-e, vagy sem? E kérdésre azon fővilágosítást nyertük *Sima Ferencz* úrtól, hogy azon állítás valóban *Mátéffy Kálmán* úrra vonatkozik. — Ezután főlkértük *Sima Ferencz* urat annak kijelentésére, vajjon van-e az ő birtokában olyan bírói ítélet vagy közigazgatási hatóság által hozott határozat, mely által ezen állítás valódisága bizonyítottak? E kérdésünkre *Sima Ferencz* úr kijelentette, hogy neki ilyesmi birtokában nincs, sem ilyennek létezéséről tudomással nem bír.

Midőn ezt becses tudomására hoztuk, egyszerűsödni kívánásához képest az ügyet a magunk részéről befejeztetnek nyilváníttuk. Szentesen, 1890. jan. 25.

Dr. Tasnády Antal.

Zsoldos Ferencz.

A fentebbi nyilatkozat kapcsán, amelyből világosan kitűnik, hogy a „Szentesi Lap” szerkesztője: *Sima Ferencz* csak vádaskodni, rágalmozni és untalan a mások becsületén ragódní tartja hírlapírói tisztének, de vádjait, rágalmaít semmivel sem képes igazolni, sőt még anuyi fíradásig sem vesz magának, hogy — amint az szerkesztői és pártvezéri kötelessége volna — a másoktól nyert információk valódiságáról legalább akkor megbizonyosodjék, mikor egy köztisztviselő becsületéről van szó: *Sima Ferencz*ot ezenell hazug rágalmozónak jelentem ki, akin alkalmasilag oly elégtételt veendek magunknak, amilyent vele szemben egyáltalán venni lehet. Szentesen, 1890. január 30-án.

Mátéffy Kálmán.

Vidéki levelezés.

Az új lap.

Csongrád, 1890. január 27.

Már újság se lesz önök előtt, hogy nekünk is van már hírlapunk, a „Csongrád” de bizonyára annál nagyobb érdeklődést fog kelteni odaát, ha megtrom — milyen benyomást gyakorolt ez újság megjelenése a mi közönségünk józanabb részére.

Azt várta mindenki, amit a szerkesztő, a lap megjelenése előtt mondott: hogy pártatlan lesz és elfogulatlanul ítéli meg a köztüveket.

A programja elején el is mondja, hogy nem bünt senkit, de azután kimétiellendíront neki a főispánnak, alispánnak, városi előljáróságoknak és pletkálóknak.

No, ez kezdődnek egy kicsit sok a meghurcolásból és ha így folytatja, hát bizonyos, hogy meg is él addig, amíg a patrónusa pénzelt, hanem ha majd nem pénzelt, ha befárad az ádozatkozatába: bizonyösszemegy mint a tót orgona és meg éri meg a második évfolyamát, de még talán az elsőnek a végét sem, mert a maga meghurcolását, ahogy ezt már az első számmal gyakorlatba kezdte venni, senki sem veszi meg pénztért. A csúfondároskodásra senki sem hajlandó prenumerálni.

S hát még az új lapunk tárcája! Valóságos pikáns lapba való vers az, amit a mutatóványzámban közöl s nem egy szolid, komoly helyi lapba, melyet tisztés polgárok olvasnak.

Több tapintatot kérünk kedves újdonság szerkesztő úr. A tárca legyen olyan, hogy a családok nótáit is pirulás nélkül olvashassák; az ostorozást meg kár lesz nagyon erőszakolni, mert ha ön ostoroz, hát mi is ostorozunk ám s nem tudom majd melyik faj jobban!

Aze, amit ön a nyomdafestékekkel oszt ki, vagy az a részvétlenség, mely vállalatát — ha így halad — bizonyosan rövid időn megöli.

Szívelje meg ezt a tanácsot, melyet a legjobb indulattal ad

Naso.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatorzsze.

Budapest, jan. 28-án.

Buzát ma mérsékeltlen kínáltak, kedvező vételkedv és szilárd irányzat mellett 18,000 mm. kelt el teljes áron. Más magvak változatlanok.

A mai hivatalos árjegyzések a következők:

Buza	új bántási	76—80 klg	finál	finál
"	tiszavid.	76—80	8.20	8.65
"	pestvidéki	76—80	8.15	8.60
"	fehért.	76—80	8.20	8.65
"	bácskai	74—79	7.95	8.50
"	északm.	77—81	—	—
Rozs	ó	77—72	7.90	8.10
Arpa	takarmány	60—62	6.50	6.85
"	égetni való	62—64	7.15	8.—
"	serfőzdei	63—66	8.40	10.—
Zab	"	39—41	7.50	7.85
Tengeri új bántási	"	75	5.05	5.10
"	"	72	5.—	5.05
Köles	"	"	5.—	5.26

Az országos gazdasági egyesület földmívelési szakosztálya gróf Decsewly Anrel elnöklété alatt ülést tartott a „Közteiken.“ Első tárgyát az egyesület istvánbeli földmívelési iskolájának gazdaságában eszközölt műtrágyázási és a különböző takarmány-présekkel keresztültölt kísérletek képeztek, melyeknek eredményét az egyesület hivatalos

lapjában fogják közzétenni. *Oródi Lajos* igazgató hívta fel aztán a szakosztály figyelmét arra, hogy a romániai kereskedők konzultációkat újtán és egyéb úton mindenütt azt híresztelik, hogy a magyar búza folytonosan vesztik siker tartalmából és minősége sokkal hátrább áll a romániai búza mögött. Ez a híresztelés rontja a magyar búza hitelét a külföldön és dacára annak, hogy az eddigi tapasztalatok alapján meglehetősen győzőlve arról, hogy a hírek valótlanok, mégis szükségesnek tartand felkérni a földmívelési miniszteriumot, tegye lehetővé, hogy az egyesület ez irányban több éven át alapos tanulmányokat és kísérleteket tessen. A szakosztály továbbá tudomásul vette az egyes műtrágya

gyárosoknak az egyesülethez beadott ár ajánlatait és elhatározta, hogy a jelentkező tagjai részére a legolcsóbb ajánlattevőnél fog megrendeléseket tenni. A szakosztály különben fel fogja hívni a gazdák közönséget a miniszterium újtán is a csontok összegyűjtésére, mert ezekben Magyarországon nagy mennyiségű trágyaanyag megy részben veszendőbe, részben pedig a külföldre. Utolsó tárgya volt az ülésnek Schwarz bécsi olajkereskedő cégnek az egyesülethez írt levelét átírata, melyben termelési kísérletekre olcsó áron ricinus magot ajánl.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Dr. Matéffy Ferenc.**
Társ-szerkesztő: **Bánfalvi Lajos.**

Kristó Nagy Imre

I. t. 211. sz. céhház melletti háza f. évi Szt.-György naptól haszonbérbe kiadó, vagy örök áron eladó.

Kamara-kör-kemencék

tégla- és mész-égetés nagy- és kis üzeméhez.

Alőírott cég vállalkozik

téglagyárak és telepek teljes berendezésére,

szolgáltató építési terveket és fejeletet, gondoskodik felügyelő és munkás-személyzetről. Berendezéseket eszközöl a teljes üzemképességig és biztosítékot nyújt arra nézve, hogy 1000 drb. kitűnően égetett tégla, törés nélkül csak 2 mtrm. porszenet, 100 mtrm. mész égetés csak 26 mtrm. porszenet igényel.

Több száz cég ajánlatai rendelkezésére állnak, mint gróf **Zichy, Lucenbacher Pál** báró, **H.-M.-Vásárhely** város hatósága, **Zsoldos Ferenc** gyártulajdonos Szentes, **Viktórin** bányatulajdonos Meink, **Loškóvitz** herceg, **Hoffmann N.** Prága, **Riedenau** lovag Bécs, **Zalaggerszeg** és **Kapreinic** városok hatósága, **Aigner** földbirtokos Salzburg, **Junker dr.** Csurgó, **Kaufmann N.** Berzence stb.

WOJACZEK H. J.

építési vállalkozó és szaktechnikus téglagyárak, cement- és mész-égetők — tűz kemencék stb berendezésére.

Alapított 1865.

BUDAPEST.

V. Nádor-utca 22.

3-1

BÉCS.

II. Prater-strasse 63.

3-3

Meghívás.

A SZENTESI TAKARÉKPÉNZTÁR
f. évi február hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor
saját házában
évi rendes

KÖZGYŰLÉST

tart, melyre

a t. részvényesek ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Zárókérdés betérjésztése a felügyelő bizottság jelentésével, nyeremény felosztása s a felmentvény megszavazása.
3. Ügyészi jelentés.
4. Évi költség-előirányzat és leltár bemutatása.
5. Kérvények és indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal beadotnak.
6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag megválasztása.
7. Alapszabályok módosítása.

Szentes, 1890. január 22.

KISS ZSIGMOND,
elnök.

Kivonat az alapszabályok 22. §-ából

A közgyűlésen csak oly részvényes vehet részt, ki részvényeinek, vagy az errol szóló zálogjegyeinek az intézet hivatalos felmutatása mellett igazolványát és számviteli jegyét a közgyűlés előtti nap d. e. 12 órájáig már megszerzte és részvényeit a rendkívüli közgyűlés előtt legalább 15 nappal a rendes közgyűlés előtt pedig 30 nappal saját nevére jegyzett átíratta.

Jegyzet. A közgyűlés tárgyai 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségébe kitéve, a részvényesek által megtekinthetők.

MEGHÍVÁS.

A „Gazdák és Iparosok általános hitelszövetkezete“
szentesi fióktelepe

f. évi február hó 16-án, azaz vasárnap, délután
2 órakor

saját helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak.

Szentes, 1890. január 26. án.

Az elnökség.

2-1

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki jelentés.
2. Felügyelő bizottság jelentése az 1889. évben teljesített pénztári vizsgálatokról.
3. Felmentvények megadása.
4. Elnök, 10 kezelő bizottsági és 5 felügyelő bizottsági tag választása.
5. Közgyűlési könyv hitelesítésére 2 tag választása.
6. Indítványok tárgyalása.

Ugyanott a szolgáló állás áresedésben van, ki elvállalni óhajtja jelentkezze az elnöknel bármely időben, III. t. 380. sz. a.